

VERZONDEN 25 JUNI 2012

Assen, 25 juni 2012

Ons kenmerk VTH/2012004362

Behandeld door mevrouw C. Meinders (0592) 36 59 40

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE VERGUNNING OP BASIS
VAN ARTIKEL 19D VAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998 (NB-WET 1998)

1. De aanvraag

1.1. Datering en inhoud van de aanvraag

Uw aanvraag, door u, J.P. Gelevert, namens maatschap Hampsink, ondertekend op 11 april 2012, door ons ontvangen op 12 april 2012, betreft de aanvraag voor een vergunning op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998.

Uw aanvraag maakt deel uit van deze beschikking.

U hebt de volgende documenten meegestuurd, die geacht worden onlosmakelijk met uw aanvraag te zijn verbonden:

- AAgro-stacksberekeningen vergunde situatie;
- AAgro-stacksberekeningen aangevraagde situatie;
- Projectbeschrijving;
- Tekening aangevraagde situatie;
- Tekening vergunde situatie;
- Vergunning Wet milieubeheer 18 juli 2006;
- Kaarten Natura 2000-gebieden;
- Topografische kaart met ligging bedrijf;
- Machtiging voor J.P. Gelevert.

1.2. De activiteit

Uw activiteit omvat het uitbreiden van een melkveehouderijbedrijf door middel van de bouw van een nieuwe stal op de locatie Verlengde Tweede Groendijk 22 te 7881 CZ Emmmer-Compascuum (gemeente Emmen).

1.3. De vergunninghouder

In het kader van deze aanvraag c.q. de hierbij verleende vergunning bent u, maatschap Hampsink, voor ons de enige vergunninghouder en als zodanig verantwoordelijk voor het voldoen aan de wet en aan de vergunningvoorwaarden.

1.4. Externe werking

Voor deze vergunning is het van belang te weten dat de locatie van het voorgenomen project buiten de begrenzing valt van de Natura 2000-gebieden Bargerveen, Elperstroom en Mantingerzand. Dit houdt in dat er sprake is van zogenaamde externe werking.

2. Het wettelijk kader

2.1. Vergunningplicht en de wet

De vergunningplicht vindt zijn grondslag in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Dat artikel luidt als volgt:

Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Tevens is hier van belang het gestelde in artikel 19e van de Nb-wet 1998.

Dat artikel luidt als volgt.

Gedeputeerde staten houden bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening

- a. *met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een Natura 2000-gebied;*
- b. *met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheerplan;*
- c. *vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.*

2.2. Relevante Natura 2000-gebieden

2.2.A. Bargerveen als Vogelrichtlijngebied

Het gebied is in mei 1992 als speciale beschermingszone aangewezen in de zin van artikel 4, eerste lid, van de Vogelrichtlijn (79/409/EEG). Het besluit alsmede de toelichting daarop kunnen worden ingezien via de website van EL&I. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

2.2.B. Bargerveen als Habitatrictlijngebied

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer het Bargerveen aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrictlijn (92/43/EEG), waarna het gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Bargerveen" en onder nummer NL2000002 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2.C. Bargerveen als Natura 2000-gebied

Vanaf 24 september 2009 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Bargerveen ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is het ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.2.D. Bargerveen/Staatsnatuurmonument Meerstalblok

Bij besluit van 26 juni 1973 (Staatscourant 1973, nummer 129) is het Meerstalblok op grond van artikel 21, eerste lid, van de (oude) Nb-wet (1967) aangewezen als staatsnatuurmonument.

Genoemd besluit van 1973 wordt geacht deel uit te maken van het aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Bargerveen en vervalt als zodanig, op basis van artikel 15a, tweede en derde lid, van de Nb-wet 1998. Als zodanig is een en ander ook verwoord en opgenomen in het ontwerp-aanwijzingsbesluit, zoals hiervoor vermeld bij paragraaf 2.2.C.

Aangezien het Meerstalblok wordt omsloten door de overige delen van het Natura 2000-gebied Bargerveen heeft een en ander geen extra verzwarende gevolgen.

In juridische zin wordt deze vergunning, voor zover nodig, tevens verleend op basis van het gestelde in artikel 16 van de Nb-wet 1998.

2.2.E. Elperstroom als Habitatrichtlijngebied

De Nederlandse regering heeft in mei 2003 het gebied Elperstroom aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van de Habitatrichtlijn bij de Europese Commissie. Hierna is het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Elperstroom" en onder nummer NL20043015 geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

2.2.F. Elperstroom als Natura 2000-gebied

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Elperstroom ter inzage gelegd.

Vervolgens is op 16 februari 2010 door de minister van LNV het definitieve aanwijzingsbesluit "Elperstroomgebied" bekendgemaakt (in Staatscourant nummer 2212).

Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is het definitieve aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.2.G. Mantingerzand als Habitatrichtlijngebied

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer Mantingerzand aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), waarna genoemd gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Mantingerzand" onder nummer NL2003032 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2.H. Mantingerzand als Natura 2000-gebied

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Mantingerzand ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is genoemd ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.3. Bevoegd gezag

Wij zijn het bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag, op basis van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Door middel van de wijziging van de Nb-wet 1998 per 1 februari 2009 is onder andere het begrip "Natura 2000-gebied" geïntroduceerd, waarbij wij tevens (rechtstreeks) bevoegd gezag zijn geworden voor Habitatrichtlijn-gebieden, zoals die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, derde volzin van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

2.4. *Passende beoordeling*

De aangevraagde werkzaamheden zijn nog niet eerder in deze vorm in het kader van de Nb-wet 1998 beoordeeld. Artikel 19g, eerste lid, van de Nb-wet 1998 stelt dat een vergunning slechts verleend kan worden indien het bevoegd gezag zich ervan verzekerd heeft dat de natuurlijke kenmerken van het betreffende gebied niet aangetast zullen worden.

Het Europese Hof van Justitie heeft in haar uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat in casu de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het betrokken gebied.

De geringe toename in ammoniakdepositie past binnen de kaders van het Groenmanifest, zijnde het interim beleidskader stikstof voor Drenthe. Significante negatieve gevolgen worden bij voorbaat uitgesloten worden. Gesteld kan worden dat het Groenmanifest in dit geval in de plaats komt van een passende beoordeling conform artikel 19f van de Nb-wet 1998. Onder punt 6 "Effecten van de voorgenomen activiteit" wordt hier nader op ingegaan.

3. **Instandhoudingsdoelstellingen van Bargerveen, Elperstroom en Mantingerzand als Natura 2000-gebieden**

Als toetsingskader gelden momenteel genoemde (ontwerpaanwijzings)besluiten, als zijnde de best beschikbare informatie gebaseerd op de meest recente ecologische inzichten.

Genoemde (ontwerp)aanwijzingsbesluiten worden thans als bijlagen aan deze vergunning toegevoegd.

4. **Procedure**

De aanvraag is op 12 april 2012 door ons ontvangen. Op 25 april 2012 is een ontvangstbevestiging aan u verzonden.

Een kopie van de aanvraag en een afschrift van de ontvangstbevestiging aan u zijn op 25 april 2012 verzonden aan de minister van EL&I, Directie Regionale Zaken Noord en aan het college van burgemeester en wethouders van Emmen. Het college van burgemeester en wethouders is daarbij op basis van artikel 44, derde lid, van de Nb-wet in de gelegenheid gesteld om binnen acht weken na de op de ontvangstbevestiging vermelde datum een zienswijze in te brengen.

5. **De zienswijzen**

Per brief van 25 april 2012 hebben wij het college van burgemeester en wethouders van Emmen in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar aanleiding van onderhavige aanvraag in te dienen. Het college heeft van deze gelegenheid geen gebruik gemaakt.

6. **Effecten van de voorgenomen activiteit**

6.1. *Is er sprake van significant effect?*

Er kan gesteld worden dat er sprake is van een significant effect als ten gevolge van menselijk handelen een instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied niet gehaald zal worden. In casu kunnen mede door het verbinden van voorschriften aan deze beschikking dergelijke gevolgen worden uitgesloten. De onderbouwing van dit standpunt is als volgt.

Gezien de aard en omvang van de aanvraag is ammoniakdepositie het enige aspect waarvan gevolgen voor de instandhoudingsdoelen niet op voorhand zijn uit te sluiten.

Om die reden is artikel 19d van de Nb-wet 1998 toegepast, met daarbij toepassing van het Groenmanifest (waarover hierna meer).

Het betreft hier het uitbreiden van een melkveehouderijbedrijf door middel van de bouw van een nieuwe stal op de locatie Verlengde Tweede Groendijk 22 te 7881 CZ Emmmer-Compascuum (gemeente Emmen).

In de aangevraagde situatie is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 1: aangevraagde situatie

Diersoort	Aantal dieren	RAVcode	Emissiefactor	Emissie in Kg NH ₃ /jaar
Melkvee	260	A1.100.1	9,5	2470
Jongvee	200	A3	3,9	780
Fokstieren	10	A7	9,5	95
totaal				3345

Uit tabel 1 blijkt dat de jaarlijks door het bedrijf geëmitteerde hoeveelheid ammoniak 3345 kilogram zal bedragen.

In maart 2011 hebben de drie grote terreinbeherende organisaties in Drenthe (te weten Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Het Drentse Landschap) samen met LTO Noord en de Natuur- en Milieufederatie Drenthe het Groenmanifest aangeboden aan de provincie. Gedeputeerde staten van Drenthe hebben op 12 april 2011 het Groenmanifest vastgesteld. Dit Groenmanifest wordt thans gehanteerd als interimbeleidskader voor de vergunningverlening in het kader van de Nb-wet 1998. In het manifest is een zogeheten drempelwaarde opgenomen.

Deze drempelwaarde bedraagt 0,5% van de kritische depositiewaarde. Volgens de opstellers van het manifest is er geen sprake van een significant negatief effect indien deze drempelwaarde niet wordt overschreden. Dat laatste is in dit geval nadrukkelijk aan de orde. Daarom is, zoals hiervoor al gesteld, een passende beoordeling in het kader van deze aanvraag niet noodzakelijk.

Tabel 2: N-depositie door het bedrijf gerelateerd aan drempelwaarden

Habitatrichtlijngebied	Coördinaten grens Habitatrichtlijngebied		Depositie nieuwe situatie	drempelwaarde meest kritische habitat
	X	Y	Mol/ha/jr	
Bargerveen	265.405	525.322	0,43	2,00
Elperstroom	241.469	543.075	0,08	4,15
Mantingerzand	237.851	533.315	0,06	2,05

Bargerveen

De 0,5%-drempelwaarde van het relevante habitattype H7110A; Actieve hoogvenen (hoogveenland-schap) en H7120; Herstellende hoogvenen van het relevante Natura 2000-gebied, te weten: Bargerveen, bedraagt 2,00 mol ammoniak per hectare per jaar. Uit AAgro-stacksberekeningen blijkt dat de depositie in de aangevraagde situatie 0,43 mol ammoniak per hectare per jaar zal bedragen. De conclusie is dan ook dat genoemde depositie onder de genoemde drempelwaarde zal blijven. De aanvraag kan om die reden worden gehonoreerd.

Elperstroom

De 0,5%-drempelwaarde van het relevante habitattype H6230; Heischrale graslanden van het relevante Natura 2000-gebied, te weten: Elperstroom, bedraagt 4,15 mol ammoniak per hectare per jaar. Uit AAgro-stacksberekeningen blijkt dat de depositie in de aangevraagde situatie 0,08 mol ammoniak

per hectare per jaar zal bedragen. De conclusie is dan ook dat genoemde depositie onder de genoemde drempelwaarde zal blijven. De aanvraag kan om die reden worden gehonoreerd.

Mantingerzand

De 0,5%-drempelwaarde van het relevante habitattype H3160; Zure vennen van het relevante Natura 2000-gebied, te weten: Mantingerzand, bedraagt 2,05 mol ammoniak per hectare per jaar. Uit AAgrostacksberekeningen blijkt dat de depositie in de aangevraagde situatie 0,06 mol ammoniak per hectare per jaar zal bedragen. De conclusie is dan ook dat genoemde depositie onder de genoemde drempelwaarde zal blijven. De aanvraag kan om die reden worden gehonoreerd

6.2. *Is er sprake van verslechtering dan wel (significante) verstoring?*

Er kan gesteld worden dat er in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 geen sprake is van verslechtering of significante verstoring. Want:

- de activiteit heeft niet tot gevolg dat er soorten in het gebied zodanig worden verstoord dat uit populatiedynamische gegevens zou blijken dat de soorten het gevaar lopen, in vergelijking met de begintoestand, niet langer een levensvatbare component van het natuurlijke habitat te zullen blijven;
- als gevolg van de voorgenomen activiteit wordt de omvang van het gebied niet aangetast.

6.3. *Is er sprake van cumulatieve effecten?*

Conform het Groenmanifest wordt het cumulatieve aspect van de verleende vergunning aan bedrijven die onder de genoemde drempelwaarde blijven, op provinciaal niveau gemonitord. Een en ander moet via een cumulatieboekhouding (of een soortgelijk systeem) nader worden uitgewerkt en bijgehouden in de provinciale uitwerking van de landelijke Programmatische Aanpak Stikstof. Hierbij wordt het hand aan de kraan principe gehanteerd. Het Groenmanifest noemt als mogelijke maatregel het verlagen (lees: strenger maken) van de drempelwaarde. Waar nodig zullen gedeputeerde staten ook verdergaande maatregelen in overweging nemen.

7. **Toetsing aan artikelen 19d en 19e van de Nb-wet 1998 en het Groenmanifest**

Naast de aandacht voor het bepaalde in artikel 19d, zie hiervoor, is er ook aanleiding om het bepaalde in artikel 19e, onder c, van de Nb-wet 1998, bij de motivering van deze vergunning te betrekken, daar waar het gaat om de bepaling dat gedeputeerde staten bij het verlenen van een dergelijke vergunning rekening houden met "vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden".

Gelet op het belang van voortzetting van de melkveehouderij van de maatschap Hampsink voor de lokale en regionale economie, opgeteld bij het (vooral landschappelijke) belang dat aan "koeien in de wei" wordt gehecht, is dit alles reden te meer om de gevraagde vergunning te verlenen.

Er kan worden gesteld dat er in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 de activiteit vergunningplichtig is, aangezien het een activiteit is die een negatief effect kan hebben op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Er zijn als gevolg van de activiteit of het gebruik geen andere effecten dan het effect van stikstofdepositie te verwachten.

Gelet op de bij punt 6 genoemde motivering kan de gevraagde vergunning worden verleend, met toepassing van het interim beleidskader, te weten het Groenmanifest.

8. **Besluit en voorschriften**

Wij verlenen u de gevraagde vergunning op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998, gelezen in samenhang met het Groenmanifest, onder de volgende voorwaarden:

- I. op de bedrijfslocatie aan Verlengde Tweede Groendijk 22 te 7881 CZ Emmmer-Compascuum (gemeente Emmen) mag de maximale ammoniakemissie niet hoger zijn dan 3345 kg NH₃ per jaar, resulterend in een stikstofdepositie zoals in deze vergunning staat aangegeven.
- Het emissieplafond is gebaseerd op de bedrijfsactiviteit (bestaande uit diersoort, dieraantallen en stalsysteem en bijbehorende emissie per dierplaats), zoals in deze vergunning staat aangegeven en zoals geldend op datum van vergunningverlening.
- De ammoniakemissie per dierplaats moet gelijk zijn aan de emissiewaarde 9,5 (Rav-code A1.100.1), 3,9 (Rav-code A3) en 9,5 (Rav-code A7) zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij/ ammoniakemissie per dierplaats (zoals gepubliceerd in de Staatscourant nummer 2345, d.d. 11 februari 2011);
- II. vergunninghouder dient door middel van een registratie, zoals bedoeld in "Regeling identificatie en registratie dieren 2003" en/of aanvulling dan wel de opvolger van genoemde regeling, aan te tonen dat de in de vorenstaande voorwaarde genoemde emissies niet worden overschreden als gevolg van de dieraantallen.

9. Rechtsmiddelen

Indien u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe, Postbus 122, 9400 AC Assen (zie bijlage Bezwaar en beroep tegen besluiten van de provincie ingevolge de Nb-wet 1998, de gedeelten onder A en C.)

Gedeputeerde staten voornoemd,
namens dezen,

i/o

drs. R.H.H. Koch,
manager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Bijlage(n):
tk/coll.

Afschrift aan:

- ForFarmers afd. BOMAP, t.a.v. ing. J.P. Gelevert, Postbus 91, 7240 AB Lochem
- het college van burgemeester en wethouders van Emmen (digitaal)
- het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Directie Regionale Zaken Noord, t.a.v. mevrouw S.N.M. van Dijk (digitaal)